

เรื่อง : การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษา เรื่อง การอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมทับทิมสยาม
04 อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2545 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึก

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองสุข วันแสน

ปีที่ทำการวิจัย ปี พ.ศ. 2545

บทคัดย่อของ

นายธนวัฒน์	แสงตะวัน	เลขที่ 01
นายพงษ์พันธ์	เสาศิริ	เลขที่ 03
นายพิทักษ์	กุลัดนาม	เลขที่ 04
นายสุชาติ	พวงยอด	เลขที่ 10
นายอมรินทร์	วิทยาสิงห์	เลขที่ 12
นางสาวเพ็ญภา	ทองเยี่ยม	เลขที่ 22

โปรแกรมวิชา สังคมศึกษา ระดับ ค.บ. 4/3

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษา เรื่องการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมทับทิมสยาม 04 อำเภอสังขะ
จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2545 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึก
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษา เรื่องการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมทับทิมสยาม 04 อำเภอสังขะ
จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2545 ก่อนและหลังเรียน ที่เรียนโดยใช้แบบฝึก
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมทับทิมสยาม 04 อำเภอสังขะ
จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2545 หลังเรียนโดยใช้แบบฝึก

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยม ทับทิมสยาม 04 อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียน 34 คน

2. การออกแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยทำการทดลองกับนักเรียนกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนเรียนตามสัญลักษณ์ $O_1 \times O_2$

3. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยเชิงทดลองเครื่องมือที่ใช้ได้แก่

3.1 แผนการสอน เป็นแผนการสอนที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับการวิจัย จำนวน 4 แผน แผนที่ 1 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรดิน แผนที่ 2 เรื่อง ทรัพยากรน้ำและทรัพยากรป่าไม้ แผนที่ 3 เรื่อง ทรัพยากรแร่ธาตุ และแผนที่ 4 เรื่อง ทรัพยากรการท่องเที่ยว แผนละ 1 คาบ

3.2 นวัตกรรม การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบฝึกเป็นนวัตกรรมในการวิจัยเป็นแบบฝึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 4 ชุด ดังนี้

- (1) แบบฝึกเรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรดิน
- (2) แบบฝึกเรื่อง ทรัพยากรน้ำและทรัพยากรป่าไม้
- (3) แบบฝึกเรื่อง ทรัพยากรแร่ธาตุ
- (4) แบบฝึกเรื่อง ทรัพยากรการท่องเที่ยว

3.3 เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลทางการเรียนเป็นแบบเลือกคำตอบ 4 ตัวเลือก มี 30 ข้อ จำนวน 1 ชุดและแบบสอบถามแบบความพึงพอใจ คณะผู้วิจัยได้สร้างสำหรับวัดความพึงพอใจในการใช้แบบฝึกจำนวน 9 ข้อ มี 1 ชุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มเดียว โดยมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดังนี้

4.1 ทำหนังสือผู้บริหารโรงเรียน ทำความเข้าใจกับครูในโรงเรียน และแจ้งวัตถุประสงค์กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

4.2 ทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ที่สร้างขึ้น เป็นการเก็บข้อมูลก่อนทดลอง (Pretest) โดยใช้เวลา 1 คาบ (50 นาที) ในวันที่ 15 กันยายน 2545

4.3 ดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ โดยใช้ระยะเวลาทดลอง โดยใช้เวลาทดลอง 4 คาบ (คาบละ 50 นาที) ระหว่างวันที่ 15-27 กันยายน 2545

4.4 เมื่อดำเนินการทดลองเสร็จสิ้นลงตามแผนเวลาที่กำหนด ก็ทำการทดสอบทันทีด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกันกับก่อนเรียน โดยทดสอบหลังเรียน (Posttest) ในวันที่ 27 กันยายน 2545

4.5 การทดสอบเสร็จสิ้นลงก็ทำการวัดความพึงพอใจกับนักเรียนด้วยแบบวัดความพึงพอใจที่สร้างขึ้นจำนวน 9 ข้อ ใช้เวลา 1 คาบ (50 นาที)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้เครื่องคิดเลข ประกอบการศึกษา ตัวอย่างจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เป็นแนวทางคล้ายกันตามรายละเอียดดังนี้

5.1 วิเคราะห์คะแนนสอบก่อนเรียน โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์รวมหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 วิเคราะห์คะแนนการทดสอบหลังเรียน โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์รวมทั้งหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 การวิเคราะห์คะแนนโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนและเรียนโดยใช้ t-test ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระจากกัน

5.4 วิเคราะห์คะแนนจากแบบวัดความพึงพอใจโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมทับทิมสยาม 04 อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้แบบฝึกโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏว่ากรณีก่อนเรียนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 17.64 ซึ่งผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 13.6$, $S = 2.85$) ในกรณีหลังเรียนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 61.76 ซึ่งผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 17.5$, $S = 4.32$)

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมทับทิมสยาม 04 อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้แบบฝึก พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมทับทิมสยาม 04 อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2545 โดยใช้แบบฝึก พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70, S=0.81$) และในรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ คือ กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสม การร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียนเป็นกันเอง เนื้อหาในการสอนน่าสนใจ การเอาใจใส่ในการเรียนการสอนของครูมีมาก ลักษณะแบบฝึกเหมาะสมกับการเรียนการสอน ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกดีมาก บรรยากาศในการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกดีมาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึก ($\bar{X}=3.70, 3.70, 3.64, 3.74, 3.76, 3.82, 3.55, 3.74$ และ $S=0.76, 0.50, 0.88, 0.71, 0.92, 0.67, 0.83, 0.79$) และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนเหมาะสม ($\bar{X}=3.44$ และ $S=0.86$)